

vršilo s stroji. Tu se bomo učili umno kmetovati. Dozdaj sem opravljal razna dela pri štabu. Oskrbnoval sem konja, nosil povelja v in iz fronte, stregel nekaj časa kadetu, nadomestoval celo tovariša v službi natakarija v častniški kazini. Pomislite! Zjutraj sem napravil vse potrebno v hlevu opoldne in zvečer pa sem stregel visokim častnikom pri mizi. Imenitno kaj ne! Ko so tovariši odšli na dopust ali je kdo zbolel, sem opravljal vedno več služb. Zadnje mesce opravljam službo postiljona. Vozim z dvema kljusetoma. Ušla mi torej ne bota Najraje vozim pakete, ker znam, da dobim tudi jaz en del. Jestvine si namreč delimo prav po bratovsko med seboj. Med nami vlada popolna edinost, saj nas čaka vse ista usoda. Vemo, da sloga jači, nesloga tlači. Pri grmenju topov utihnejo verski, narodni in stanovski prepiri. Vsi smo bratje. Avstrijci z dušo in telom, ki se borimo za svobodo in v mogočno Avstrijo, zgrajeno na podlagi pravičnosti in enakosti. Bog daj, da bi ne prelivali za tako sveto in pravično stvar zastoj krvi, da bi ne pozabili nikdar na nauke, ki nas jih je naučila vojska, da je le v slogi moč, da le z združenimi močmi lahko dosežemo prerojenje naše ljube domovine Avstrije!

Sedaj pa še nekaj o zanimivem življenju tukajšnjih pravovernih judov. Imenujejo se pravoverni, ker se vedno zelo strogo izpolnjujejo Mojzevo postavo. V petek ob solčnem zatonu začnejo praznovati soboto — njihov praznik ali bolje Gospodov dan. Takrat po možnosti prižgejo svečo. Že v petek si nakuhajo jedi za cel prihodnji dan. Zvečer zazidajo peč ter jo še le v soboto zvečer odprejo. Čeravno so židje izredno lakomni in pohlepni, vendar ne delajo in ne prodajajo v soboto ničesar, če pa kaj prodajo, potem denarja ne vzamejo v roko, temveč jim ga mora kupec kam položiti, da za drugi dan s tem večjo slastjo pobežejo. Svinjetine ne jedo, pač pa govedino, ki je od kristjana nočejo vzeti. Bog ne daj, da bi se kdo dotaknil njihove posode. Pravijo, da je tref (greh) in raje posodo zavržejo, ko pa bi iz nje jedli. Parkrat sem bil v njihovem templju. Ženske ne smejo v tempelj. Lani dne 28. septembra so obhajali svojo 5677. novo leto.

Vsako nedeljo smo pri sv. maši v znova posvečeni pravoslavni cerkvi. Kino nam nudi razvedrilo, vojaško kopališče pa nam krepi telo. V vseh ozirih je poskrbljeno za nas. Najslavesnejši trenotek je bil, ko nas je obiskal naš presviti prestolonaslednik in je najhrabrejšim pripel na prsi zaslužene svetinje.

Okoliško hribovje obstoji iz krasnega apnenca in krede, ki pa se le malo izrabljata. Tu ležijo zakladi pod in nad zemljo, treba jih je le izkopati in porabiti. Upamo, da ti bogati kraji ne pridejo več pod rusko nazadnjaško gospodstvo. Tega ne želimo mi, ki smo za nje prelivali kri in ne tukajšnje poljsko in češko prebivalstvo.

Želim Vam veselo Vstajenje in sicer h globokejšemu verskemu, umnejšemu gospodarskemu in srečnejšemu narodnemu življenju! Ravnotako želim zopetno in lepše vstajenje tem porušnim in razstreljenim krajem, posebno še našim slovenskim primorskim pokrajinam. Naj bi vstala iz razvalin srečna naša ožja in širša domovina! Pozdrave!

Naši dragonci ob Dnjestrju.

Z gališkega bojišča se nam piše: Borimo se in smo v vojni že od začetka, hvala Bogu, še vedno vsi zdravi in veseli. Dragonec Ant. Činžar je kuhar še iz vojašnice in se z vso pravico imenuje „najstarejši kuhar člega polka.“ Dragonec Ivan Rubinič je njegov „pribočnik“ tudi že od začetka. Desetnik Joško Hočevar je mesar in oskrbuje cel eskadron z mesom itd. Doma smo: prvi iz Stajerske, drugi iz Primorske in tretji iz Kranjske. Tudi odlikovani smo že vsi trije. Nahajamo se večidel na ruskem bojišču, a obiskali smo tudi, čeravno le za kratek čas, italijansko bojišče. Sedaj pa zopet stojimo v črti ob Dnjestrju.

Vesna je tu, solnce obseva in suši močvirja in pota so od dne do dne boljše. Na naši bojni črti ni razen manjših bojov nič posebnega, vendar napeto opazujemo skoro poslednji dan zanimiv boj naših in sovražnih aeroplanov, ki krožijo nad nami. — Naš „Luka“ (tako imenujemo top v našem obližju) rad zagrmí ob takih prilikah in marsikateri sovražni letalec naredi „obrat.“ Činžar skače s kuhalnico okrog, kakor bi hotel vse pobiti. Rubinič ga opazuje izpod strehe. Hočevar ga pa zasleduje skozi svoj veliki daljnogled. Če razpočijo zlokobni šrapneli prenziko, ali predaleč, tedaj zavpije Hočevar z močnim svojim glasom: „Hej, Luka! Ne boj se ga! Malo dalje in že je naš!“ Seveda stori Luka zmirom svojo dolžnost in največkrat prežene sovražne ptice.

Pričakujemo napeto nadaljnih velikih dogodkov tukaj. Srčen pozdrav!

Francosko bojišče.

Nemci so pri Verdunu dne 22. aprila na zapadni strani Moze zavzeli zopet nekaj sovražnih jarkov. Boj za Verdun se nadaljuje z vso srditostjo. Ob fronti, ki jo držijo Angleži, so Nemci na belgijskih tleh pri Ypernu zasedli okrog 600 metrov sovražne postojanke ter ujeli čez 1000 mož. Nemški vojni poročevalci pišejo, da je za Nemce glavni cilj verdunskih bojov, da zrahljajo in zdrobijo francosko vojno moč in da zavzetje Verduna ni glavni namen.

Borba za Verdun.

Borba za Verdun se nadaljuje. Nemška artilerija siplje neprestano granate iz najtežjih topov na verdunske utrde, mesto samo je popolnoma porušeno. Francozi pričakujejo v najkrajšem času splošnega napada nemške armade na Verdun. Nemci kakor tudi Francozi spravljajo pred Verdun nove velikanske topove. V Parizu so si glede usode Verduna v velikih skrbih, zlasti ker so spravili Nemci pred Verdun v zadnjem tednu 80 novih velikanskih topov. — Francoske izgube pred Verdunom znašajo dosedaj okrog 180.000 mož.

Ruske čete na Francoskem.

Rusija je poslala na Francosko 6000 mož, ki so se v Marzeju izkrcali. Vsled tega vlada zdaj na Francoskem veliko navdušenje za Rusijo. Rusi so poslali samo izbrane čete. Očividno je, da 6000 vojakov Francije ne bo rešilo in da ima ta pošiljatev le bojni namen, da dvigne razpoloženje na Francoskem. Obenem je migljaj za Angleže, naj tudi oni pošljejo več moštva na francosko bojišče.

Kje so Angleži?

Francozi, kojih čete se morajo z velikimi izgubami boriti pri Verdunu, so zelo nevoljni, da jim Angleži pomagajo razmerno le z majhnim številom vojaštva. Angleži pustijo druge krvave. Ugodni francoski politik Clemenceau piše: Ker so sedaj dospeli ruske čete v Francijo na pomoč, je čas, da vojni minister naše 17 let stare vojske odpokliče s fronte, sicer je bodočnost Francije v nevarnosti. Clemenceau končuje z vprašanjem: Kje ostajajo Angleži? — Da Francozi neprestano pikajo Angleže, je že učinkovalo. Angleži so prevzeli 2 km fronte od Francozov.

Pomorska bitka ob belgijski obali.

Dne 24. aprila zjutraj je priplulo pred zahodno belgijsko obal večje število angleških vojnihi ladi in sicer monitorjev, torpednih rušilcev in drugih ladij, ki so iskale mine in označevale prostore za obstreljevanje nemških postojank. Trije nemški torpedni čolni so napravili opetovane napade na angleške vojne ladje in jih prisilili, da so morale odpluti. Kljub hudemu obstreljevanju ni bil poškodovan noben nemški torpedni čoln.

Turška bojišča.

Turke je zadel na Kavkazu hud udarec. Dne 19. aprila so se Rusi polastili važne turške trdnjave Trapecunt ob maloazijski obali Črnega morja. Napad na Trapecunt se je izvršil s suhega in z morja obenem. Rusi so nameravali po zavzetju trdnjave Trapecunt prodirati ob morski obali še dalje proti jugu, a kakor pravi turško poročilo, je bilo rusko prodiranje ustavljeno. Dalje proti izhodu se na južni strani jezera Van pri mestu Bitlis vrše večji boji, v katerih so bili Rusi glasom turških poročil zadnji čas zopet večkrat občutno tepeni.

V Mezopotamiji so ob reki Tigris Turki v bitkah dne 20. in 22. aprila natepli Angleže, kateri so izgubili v teh dveh bitkah čez 5000 mož. Trdnjava Kut-el-Amara še vedno kljubuje turškim oblegovalcem. Pri svoji armadi v Mezopotamiji je dne 19. aprila umrl na pegastem legarju vojskovodja Gole-paša.

Padeč Trapecunta.

Dočim Rusi na ostalem Kavkazu ne morejo uspešno prodirati v turško ozemlje, se jim je ob obali Črnega morja posrečilo, da so prodrli že 180—200 km daleč v Turčijo. Trapecunt je eno najvažnejših turških pristanišč ob Črnem morju. Rusom je bilo prodiranje posebno olajšano, ker vodi proti Trapecuntu več dobrih cest in ker armado na suhem lahko podpira tudi ruska mornarica. Znano pa tudi je, da je ruska armada v tem ozemlju napram turški v veliki premoči.

Gole-paša umrl.

Dne 19. aprila je umrl v glavnem stanu mezopotamske turške armade njen poveljnik, 73letni nemški general-maršal Gole-paša na pegastem legarju. Gole-paša je že pred leti preuredil turško armado po nemškem vzoru. Ko je tudi Turčija stopila v vojni vrstinec, je Gole-paša prevzel poveljstvo turških čet v Mezopotamiji, kjer se zadnji čas bijejo vroči boji za Kut-el-Amara. Pri svojem odhodu v Mezopotamijo je, kakor preroško, rekel: Težko da se bom vrnil iz Mezopotamije. V tako visoki starosti se enake podnebne spremembe plačujejo zelo drago, toda sveta dolžnost me kliče. — Zalovanje po Gole-paši na Turškem je splošno in globoko.

Slovenske žrtve za domovino.

— Jurij Fekner. V Braslovčah je dne 16. aprila na dopustu umrl za nasledki rane, ki jo je dobil na južnem bojišču, skrben mož Jurij Fekner. Bodi mu domača zemljica lahka!

— Anton Ivanšek, Anton Polovič, Franc Furlan, Janez Sluga. Iz Dobove pri Brezicah se nam poroča: Došla so uradna naznanila, da so darovali življenje za domovino vojaki: Anton Ivanšek, pačel pri Ravaruski 26. avgusta 1914, Anton Polovič, četovodja, umrl ob Soči 28. oktobra 1915, Franc Furlan pri Gorici 26. oktobra 1915, Janez Sluga pri Belgradu 28. oktobra 1915, sin cerkvenega ključarja podružnice na Mostecu. V naši župniji je že dvanajst pobožnih mater Rahel, katere obokujejo svoje sinove-vojake s tolažbo, da uživajo plačilo v večni domovini.

— Ignac Kardinar. Ljutomerni: Kakor poročajo bojni tovariši, je padel na Doberdobski planoti na praznik Vseh Svetnikov 1915, popoldne ob dveh, mladenič Ignac Kardinar. Granata mu je odtrgala glavo. Padli je bil rojen leta 1893 na Gornjem Krapju iz znane, dobre in občespoštovane kmečke hiše. Bil je veren, miroljuben in pošten mladenič. Ljubil ga je vsak, kdor ga je poznal; sovražnika gotovo ni imel nobenega. Hud udarec je to za blage starše, se stre in brata-vojaka. A Bog naj tolaži vse v tej žalosti, saj je bil njihov Ignac pripravljen na smrt. Predno je šel na bojišče, je še ganljivo prosil svoje domače odpuščanja in se od njih lepo poslovil. Med drugim je pisal: „Danes, to je dne 19. 7., bomo imeli sv. spoved, jutri pa sv. obhajilo. Zelo sem bil vesel, ko sem slišal to povelje, da se bomo še poprej spravili z Bogom. Bili so pa prav žalostni slučaji ta dan. So tudi taki vmes, da niti sedaj niso hoteli k spovedi, dasiravno so imeli priložnost. Kako ne bi Bog kaznoval nevernega ljudstva, ker se še v teh resnih časih ne spreobrne. Z Bogom ostanite, molite za me! Spominjajte se me pri sv. maši, ker to dosti pomaga. Šel bom z božjo pomočjo, nič ne žalujte. Če bo tudi mene zadela smrt, kakor mnoge druge, bom tudi jaz moral močiti tujo zemljo s svojo krvjo.“ In to se je žalibog zgodilo. Upal je vedno, da še kedaj vidi svoje drage domače. A božja previdnost je drugače odločila. Počivaj v miru, dragi Ignac!

— Ludovik Ranner in Anton Ledenik. Kamnica pri Mariboru: Ludovik Ranner, 20 let star, pri 47. pešpolku je bil dne 3. julija 1915 zadet od šrapnela in pri priči mrtev. Počiva na Doberdobski planoti. Anton Ledenik, 20 let star, pri pešpolku 47, se je vojskoval od začetka proti Lahom in je bil dne 22. novembra 1915 težko ranjen od granate v desno koleno. Rana je bila tako huda, da je izdihnil svojo dušo v bolnišnici na Gorjanskem pri Sežani dne 4. februarja 1916. Oba sta bila cerkvena pevca. Naj počivata v miru! Oba krije slovenska zemlja.

— Štefan Stojšek. Sv. Florijan ob Boču: Med junake prištevamo tudi rojaka-vojaka Štefana Stojška iz Stojnega sela 64, ki je dne 19. marca letos umrl v epidemični bolnišnici v Ljubljani.

Razne novice.

* Zapiranje duhovnikov na Koroškem. Najvišje armadno poveljstvo na Koroškem v posebnem oklicu svari javnost, da ne sumničih duhovskega stanu, in preči z ostrimi in strogimi kaznimi. V tem oklicu se glasi: Iz raznih krogov se je poročalo vrhovnemu poveljstvu na Koroškem o govoricah, ki jih glede na aretacije duhovnikov širijo očividno z zlobne strani z najbolj pustolovski kombinacijami. — Pribijem: V ožjem vojnem ozemlju so poklicana poveljstva in oblasti dolžne, da najhitreje nastopijo proti vsem pojavom, ki bi na kakoršenkoli način škodovali vojni moči države. Izključeno je navadno, da bi se čakalo toliko časa, dokler se pojasni kaka krivda; večkrat se morajo že ob začetku poizvedb izvesti aretacije z ozirom na nevarnost dogovorov ali bega. Skoraj redno se pa takoj v javnosti govori o vo-

hunstvu, ne da bi se to dokazalo ali da bi sodeloval v vojnem delu. Proti prijateljem duhovnikom se je uveljavilo vojnno-sodno postopanje le zaradi motenja javnega miru; dokler se ne konča, se ne sme izreči nobena končna sodba. V celoti so bili obtoženi trije duhovniki, manjšina, ki se izgubi nasproti skupnosti duhovskega stanu, ki si je pridobil ravno v sedanji vojski največje zasluge za domovino in za cesarju zvesto prebivalstvo. Duhovščina se je posvetila v prvi vrsti v službo-vojne preskrbe, delovala je požrtvovalno v bolnišnicah in povsod okrepila domoljubno mišljenje. Ne glede na narodnost so tekmovali duhovniki do v najsprednejše črte, da vzbude in ohranijo v se plemenite čednosti ljubezni do domovine, srčnost in zatajevanje v sreči zaupnega jim prebivalstva. Kot krvava priča naj se navede le župnik Jož. Fabjan iz Sv. Lucije, ki v najhujšem bojnem vrvenju ni zapustil svoje občine in ki je umrl junaške smrti po italijanski granati. Zgodovina dežela in države med svetovno vojsko bo navajala veliko sijajnih zgledov plemenitih duhovnikov, ki so zdaj znani le še majemu krogu. Hujšakači in žlobudre vseh stanov in smeri se svare, ker se bo vsako neresnično pripovedovanje o „izdajalstvu duhovnikov“ in podobno kot širjenje vznemirujočih govoric po postavi nad razširjevalci strogo kaznovalo.

Se jih ni zmanjkalo. Iz Gorice se nam piše: O. Gabrijel Bajc, kapucinski vikar v Celovcu se je javil prostovoljno za pomoč v Gorico. Prošnji se je ugodilo, in ta post je že reustrašeno pomagal o. Janezu pri napornem velikonočnem izpovedovanju. Imel je celo postne pridige vzlic treskanju sovražnih granat, ob obliki udeležbi slovenskih Goricanov. Se jih ni zmanjkalo pogumnih duhovnikov in jih ne bo.

* **Mladost, glasilo slovenskih Orlov.** Zopet je izšla nova številka tega krasnega, na Stajerskem se premalo razširjenega mladinskega lista. Letos obhajajo Orli desetletnico svojega obstanka. Brat Podlesnik piše v „Mladosti“ k temu predmetu: „Če hočemo živeti, moramo nositi v sreči pogum, v mislih pa načrte za delo. Brez teh dveh stvari ne gre delo naprej, se ne more tudi pričeti. Smo sejalci. Verujemo, da bo prišla pomlad in za to imamo pripravljena semena. Upamo pa tudi, da bo dal ljubi Bog toplih, solnčnih žarkov, da bo moglo rasti. Daj, daj, nebeski Gospod, da bi mogli z započetjem uresničenja teh načrtov obhajati desetletnico tiste organizacije, ki si je prizadevala mnogo, vzgojiti iz slovenskih mladencev Tebi dopadljive ljudi. Na zdar!“

Odlikovanje. Nas stajerski rojak nadporočnik 37 južnodalmatinskega domob. polka, Drago Kocmut od Sv. Jurja ob Ščavnici je dobil radi svojega izvrstnega službovanja p. ed. sovražnikom »Signum laudis«.

Vpoklic 18letnih. Mladenci letnika 1898. ki so pri zadnjih naborih bili spoznani za sposobne, morajo, kakor se nam poroča oditi v vojaško službo že dne 11. maja, na Ogrskem pa 29. maja.

* **Prebiranja letnikov 1897—1866.** Kakor znano, se bodo vršila prebiranja letnikov 1897—1866 v času od 22. maja do 29. julija 1916. Od prebiranja so izvezti: 1. Osebe, ki že sedaj pripadajo kot črnovojniški zavezanci k aktivni vojaški zvezi. 2. Zdravniki. 3. Vojaški gazisti v pokoju. 4. Invalidi. 5. Osebe, ki so bile po 31. marcu 1916 potom superarbitracije izpuščene iz vojaške službe. 6. Osebe, ki očitno niso sposobne za črnovojniško službo z orožjem, to je osebe, katerim manjka ena noga ali roka, ki so popolnoma slepi, gluhi, bebeli ter sodnijsko označeni blazni. 7. Osebe, ki so že izbrisane iz seznamov nabornikov ali osebe, ki so dobile pozneje certifikat, da so oproščene od vsake črnovojniške službe. Oznaka v certifikatu: „Nesposoben za vsako črnovojniško službo“ ne zadostuje in ne oprošča dotičnega od prebiranja. 8. Osebe, ki so še sedaj veljavno oproščene od črnovojniške službe. 9. Od letnikov 1867 in 1868 osebe, ki kot prostovoljci opravljajo vojaško službo. Božjastne osebe morajo priti k prebiranju, dokazilo o njihovi bolezni se mora predložiti najpozneje do dneva prebiranja. Črnovojniški naborni zavezanci letnikov 1897—1866 se morajo zglašiti najpozneje do 5. maja pri županstvu, kjer prebivajo in se morajo izkazati z domovnico, krstnim listom, delavskimi bukvicami ali s črnovojniško izkaznico o zadnjem prebiranju.

Tudi čebelarji dobijo dopuste. Poljedelsko ministrstvo je na prošnjo splošne zveze avstrijskih čebelarjev odgovorilo, da imajo tudi čebelarji, ako tudi nimajo svojega lastnega posestva, pravico do dopusta v svrhu nujnih opravil v čebelnjaku. Čebelarji naj kratkoma pri raportu pri svoji stotniji ali oddelku prosijo za dopust.

Pogrešani se oglašajo. Iz celjske okolice nam pišejo: 13 mescev je poteklo, od kar smo sprejeli zadojo dopisnico od brata oziroma strica Ignacija Rojc iz celjske okolice. Prištevati moramo ga že med padle in sedaj se oglašajo iz ruskega ujetništva z naslednjo dopisnico: Prav srčne pozdrave Vam pošiljam iz daljne Rusije. Dal Bog, da bi Vas ta karta še vse skupaj zdrave in vesele doma našla. Sedaj sem enkrat prišel do kraja, da

Vam lahko pišem. Tukaj je strašno huda zima, a o spomladi še niti diha ni. Če dobite to karto, odpisite mi, da bom vedel kako je kaj pri Vas v ljubi domačiji. Al. ste se vsi doma živi in zdravi? Se enkrat Vas srčno pozdravlja Vaš Ignac.

* **Na bratovem grobu padel.** Pučko Stefan iz Bratonce v Prekmurju piše „Novinam“ z ruskega bojišča: „Dne 23. marca je imel naš oddelček hud boj, katerega sta se udeležila tudi dva brata, ki sta se izredno ljubila. Eden izmed teh je padel v boju. In drugi brat je grozno žaloval, ter se kar ni mogel potolažiti. Kupil si je dve sveči in ju prižgal ter se tako z gorečimi svečama napotil molit na bratov grob. Stotnik ga je svaril, ker so ruske krogle silno gosto trčale. A brat se ni oziral na nevarnost, ampak je šel na grob in pobožno molil za brata. Krogle se niso ozirale na bratovsko ljubezen in ena ga je k smrti zadela. Mrtev se je zvrnil blagi mladenič na bratov grob. Tako sta se združila brata na tem in onem svetu.“

* **Hujškarije zoper kmeta.** Po mestih in industrijskih krajih smatrajo se vedno nekateri kmeta kot krivca sedanje druginje. Največjo hujškarijo vodi listi, čegar lastniki in prijatelji so si daleč proč od fronte v vojskem času zaslužili milijone in milijone. Ti ljudje bi radi s tem, da zvrčajo kričo sedanje druginje na kmeta, odvrgli ljudsko nevoľjo, ki se obrača proti njim; od sebe. Proti taki hujškariji morajo kmetje skupno nastopiti. Ubogega kmeta bi radi do kože odrli, ako n. pr. samo liter mleka za 2 vinarja dražje proda. Na Dunaju pa n. pr. računajo bogati židovski trgovci oves za konje na dirki 236 K met. stot.

* **Pomanjkanje blaga za čevlje in obleko.** Ako bo vojska trajala še dalje, bomo zelo čutili pomanjkanje usnja, podplatov in blaga za obleko. Tovarne v Avstro-Ogrski izdelujejo komaj toliko blaga, da se zadosti potrebam vojaštva. Stare zaloge pa tudi niso več posebno močne. Pripravljeni se moramo torej že sedaj na ti dve težavi. Pazimo na čevlje, dajmo jih sproti popraviti, obkovati jih z žebli, da dalje držijo, stare čevlje ne zametujemo, ampak jih lepo shranjujmo za popravila. Ravno tako moramo skrbno ravnati tudi z obleko in perilom. Ako ne bo skoro konca vojske, pridejo še hujši časi. Bodimo torej dobro pripravljeni!

* **Varujte polja!** V bližini mest razni gosposki izletniki radi poškodujejo poljske pridelke s tem, da jih ruvajo, trgajo ali pa po nepotrebnem hodijo po obsejanih njivah itd. Tako ravnanje je strogo prepovedano. Občine, žandarmerija in stražniki, kakor tudi vsak posameznik ima pravico, da take ljudi naznanja, da se jih strogo kaznuje.

* **Zavarovanje zoper točo!** Po deželi hodijo sedaj agenti, ki nagovarjajo posestnike in posestnice, naj zavarujejo svoje letošnje pridelke zoper škodo po toči. Svetujemo našim ljudem, da so pri sklepanju takih pogodb skrajno previdni. Predno kaj podpišejo, naj povprašajo za svet kakega izobraženega moža, n. pr.: župana, duhovnika ali učitelja.

* **Zavarovanje zoper ogenj.** Svoja poslopja imajo mnogi preizkušeno zavarovana. Ako poslopje pogori, dobi lastnik navadno tako nizko odškodnino, da mu je nemogoče za tisti denar postaviti si novo stavbo. Sedaj, ko je vse tako silno poskočilo v eni. stanje nova hiša, ki bi jo pred vojsko lahko zgradil za 10.000 K — 20.000 K ali še celo več. Nekatere vrste gradiva, n. pr. opeke pa sploh ne bo dobili. Posestniki, pregledite svoje zavarovalniške pogodbe in jih primerno prenovite z zavarovalnico.

* **Skodljivi upliv svetlobe na mleko.** V mlekarstvu je znano važno pravilo, da mora prodajalec mleko kolikor mogoče skrivati pred svetlobo, če se ne bo izpostavil nevarnosti, da proda manjvredno blago. K sreči ta nevarnost ni prevelika, zakaj večinoma se spravlja mleko v zaprtih pločevinastih posodah. Za one pa, ki spravljajo mleko v steklenicah, je stvar gotovo pomembna. Posebno mleko za dojenčke se rado oddaja v steklenicah, ki so navadno iz bele, prozorne steklovine in so torej za modre in vijoličaste žarke jako dostopne. Kolikokrat se v mestih vidi, da se take steklenice na vozu, na katerem se mleko prevaža, polagajo celo najvišje. Morda nevede se tako mleko vendarle kvari. Zakaj posebno v jasnih in solnčnih dneh povzroča solnčna svetloba razkrajanje maščobe v mleku. Lahko je torej mogoče, da pod takimi pogoji dobe otroci nekoliko skvarjeno mleko, ki povzroča črevesne bolezni. Na vsak način še doslej ni dokazano, da bi tako mleko ne bilo otroškemu zdravju kvarno. Če tudi mati s poskušanjem tako precej razkrojeno mleko takoj spozna, se vendar dostikrat taka sprememba pri kratkem ali bolj slabem uplivu svetlobe ne da takoj spoznati, na občutljivi otroški organizem dojenčka pa hitro upliva. Zato je v interesu in proizvajalcev in kupovalcev, kolikor mogoče obraniti mleko pred uplivom modrih in vijoličastih svetlobnih žarkov, kar se v slučaju rabe steklenic iz rdečih, zelenih ali črnih steklovine doseže. Ker pa mleko v temnih steklenicah ne napravlja posebno okusnega utisa, je dobro rabiti za bele steklenice prevlake iz papirja v gori navedenih barvah.

* **Pomanjkanje sladkorja.** Iz Haloz se nam piše: Trgovci v ptujem okraju ne dobe sladkorja in vsled tega je prebivalstvo primorano iti po sladko po več ur daleč v Ptuj. S tem se seveda izgubi zlati čas. Prizadete oblasti se prosijo, da posebno sedaj na to pazijo, da dobe trgovci na deželi dovolj blaga,

da prebivalstvo lahko v bližini nabavi vse potrebne stvari, kar je posebne važnosti. Z hojo v oddaljeni Ptuj se izgubi po cel dan, a doma bi se lahko veliko opravilo, kar bi ne bilo samo prebivalstvu v nasek, temveč tudi celi državi. Vadi se moramo sedaj tudi z varčevanjem časa! To je velikanskega pomena. Čevlji so dragi, usnja ni dobili. To dovolj jasno govori, da je velike važnosti, ako ima trgovci na deželi dovolj blaga za svoje domače odjemalce.

Živinski sejmi v Ptuj in Mariboru. Kakor v Mariboru, tako se tudi v Ptuj živinski sejmi zopet dovoljeni.

Koliko vržejo kokoši? O tem piše ameriški list: Leta 1896 so izkopali v ameriških rudnikih za 72.000.000 dolarjev srebra in za 46.610.000 dol. zlata. Tistega leta je znašala vrednost ovac v Ameriki 65.167.725 dolarjev, volne so naštrigli za 38.146.450 dolarjev. Istega leta pa so nanesle kokoši po celi Ameriki 660.000.000 jaje, ki so bila vredna pa najmanj 150.000.000 dolarjev; poleg tega so prodali za okrog 125.000.000 dolarjev perutnine. Torej bi bili lahko še pokupili z denarjem, ki ga je vrgl kurjereja, vse zlato, srebro, ovce in volno tistega leta. To kaže, kakoga pomena je kurjereja za dežele in za posameznika. Zlata in srebra bo čedalje manj, kurjereja pa napreduje in redi hišo. — Tako ameriški list. In mi? Pri nas pa ni povsod pravega umevanja za negovanje perutništva. Zda bi se morali za to vprašanje še bolj pobrigati, ker bo čedalje manj goved. Paša in krma sedaj že prav lepo raste. Treba bo pa seči gospodinjam tudi po umetnih krmilih. Kdor ne vaga, nima blaga, so rekli včasih.

Poirajte hrošče. Usrednja družba za živinska krmila na Duraju naznanja po listih, da bo plačevala 1 kg suhih rjavih hroščev po 1 K. Hrošči so baje izborna krmilo za svinje in kokoši. Hrošči se naj poberejo in na vročih krajih, n. pr. v posebnih posodah, v pečeh posušijo. Naslov za omenjeno družbo je: »Futtermittel-Zentrale, Dunaj I.«

Ne koljite koz. Stajersko cesarsko namestništvo razglašja, da je treba po možnosti omejiti v sedanjem času, ko povsod primanjkuje mleka, klanje mladih koz-mlekaric, ki dajejo zlasti revnejšim prebivalcem goratih krajev mleko in sir.

* **Najvišje cene za sirovo maslo odpravljene.** Stajersko cesarsko namestništvo je sedaj razveljavilo naredbo z dne 5. decembra 1915, s katero so bile določene najvišje cene za sirovo maslo, takozvano enotno „Stajersko maslo“ ter določbo, da se je smelo izvažati sirovo maslo izven Stajerske le s posebnim tozadevnim dovoljenjem. Čeprav torej ni sedaj najvišjih cen za sirovo maslo, ostanejo v veljavi takozvane primerne cene za sirovo maslo, katere izdajajo okrajne oblasti in katerih se morajo držati prodajalci in kupovalci, da ne zapadejo kaznim zoper drženje.

Nov poletni čas. Stajersko cesarsko namestništvo razglašja: Da se po možnosti varčuje z gradivom za razsvetljavo in kurivo, da upeljan s 1. majnikom 1916 nov poletni čas za Avstrijo in za vse ozemlje, ki se nahaja pod avstrijsko upravo. Poletni čas se bo pričel eno uro poprej in sicer se bo pričel 1. maj 1916 dne 30. aprila 1916, ob 11. uri zvečer, 30. september 1916 se bo pa končal eno uro po polnoči. Vse javne ure bodo pomaknili v noči od 30. aprila na 1. majnik za eno uro naprej. Prebivalstvo se opozarja, da spremeni temu primerno tudi svoje zasebne ure, da ne bo trpelo škode zaradi morebitne zamude sodnijskih obravnav, vlakov, sol itd.

Moka v božjem grobu. Brnski listi poročajo: V Tišnovski farni cerkvi so odprli postransko kapelico, v kateri se vsako leto nahaja božji grob. V kapelici so našli v veliko začudenje in presenečenje lepo skladišče — bele moke. Nekaj dečkov je takoj pohitel k orožnikom, ki so začeli seveda zadevo preiskavati. Čegava je moka, se ni moglo dognati.

Dopisi.

* **Maribor.** V tukajšnjih vojaških bolnišnicah so ob velikonočnih praznikih razdeljevali ranjenim in bolnim vojakom raznovrstna darila in sicer: pogache, pisanke, cigarete in smodke itd. Kakor nam poroča hvaležni ranjenec, je gospa Thalerjeva, soproga župana v St. Ilju v Slov. gor., darovala za ranjenec v bolnišnici samostana usmiljenih sester 100 pisank, 500 cigaret in mnogo drugih daril. Tudi druge gospe z dežele in mesta so mnogo darovale. Hvala prišćna!

Hoče—Pohorje. Dne 20. aprila je objel angel smrti 56letnega Petra—Visočnik ter poslal v hišo svoje Večnosti. Rajni Peter je že večkrat tožil, da ga v prsih boli, pa je še vedno hodil h kmetom na delo. Tudi zadnji dan je še šel, da bi tako zaslužil ljubi kruhek za svoje nedoraste otroke. Ko je prišel na delo, je djal svoje tesarsko orodje proč se je vsedel in — umrl. Rajnemu Petru ni bila predolga ali preslaba pot vsako nedeljo v cerkev k službi božji in pridigi. Rajnega Petra bodo zelo pogrešali kmetje pri delu. Najbolj pa ga hosta pogrešala doma mala Micika in Tonček. Na miro-

dvor smo položili rajnega Petra v Hočah na Marijin dan, na Veliko soboto. K pogrebu se je pripeljal tudi sin od vojakov. Na svidenje v nebesih!

* **Pesnica.** Zadnje deževje je napravilo pri nas obilo škode. Travniki in njive so pod vodo. Bojimo se, da bodo poljski sadeži, posebno ozimna in jarina, uničeni. Z vinogradov so nalive prinesli na travnike obilo prsti, ki leži ponekod kar po pol metra debelo na travi. Toliko plazov, kot letos, še stari ljudje ne pomnijo. Preveliko deževje škoduje tudi cvetočemu sadnemu drevju, ki je letos obetalo bogato letino. Menda se bo v žalost nas vseh uresničil star slovenski pregovor: „Kar pred Jurjevim cveti, mimo „cane“ (košare) zleti!“ — Ob izlivu Cirknice v Pesnico so dne 22. aprila našli neznanega moškega utopljenca srednje starosti.

St. Ilj v Slov. goricah. Na Belo nedeljo, dne 30. aprila ob 1/4. uri popoldne priredi naše bralno društvo v Slov. domu predstavo dveh iger: „Krcmar pri zvitem rogu“ in „Čevljar“. Sodelujejo domači mladeniči in pevski zbor. Čisti dobiček je namenjen za podporo v vojni oslepelih vojakov. Domoljubni šentiljčani pridite! — Tretjo nedeljo po Veliki noči, t. j. dne 14. maja pa priredi Bralno društvo svoj redni občni zbor. — Naša Hranilnica in posojilnica, ki tako vrlo deluje v prid obmejnim Slovincem, pa zboruje v nedeljo dne 7. maja popoldne.

* **St. Ilj v Slov. gor.** Franc Sulcer, hlapec pri Zebotovi obtelji v Selnici, pogosto piše z ruskega ujetništva. K Veliki noči je zopet poslal naslednje pismo: „Sem hvala Bogu zdrav. Pisal sem vam že večkrat, a ni odgovora. Izmed znancev so tukaj sledili: Pak iz Ceršaka, Reiterer iz Kaniže, Purgaj iz St. Jakoba in Caf od Sv. Jurija. Moj naslov je: F. S., baraka 12, Trojzko taborišče pri Taškentu, Centralna Azija, Rusija.“

Spodnji Gasteraj. Na Veliko soboto, dne 22. aprila je umrla mladenka Alojzija Koser, stara 21 let. Rajna je bila zelo nadarjena, tihega in dostojnega značaja. Že kot 19letna deklica je zgubila svoje starše in je po njih prevzela obširno kmetijo, katero je z velikim veseljem in z odločno voljo vzorno oskrbovala. Bila je v tem oziru marsikomu lep zgled, kako naj ljubimo naš kmečki stan. Žal, da jo je neizprosna bolezen — jetika položila v prerani grob. Bodi ji zemljica lahka!

Pobrežje niže Ptuja. V vojaški bolnišnici v Celju je umrl v 50. letu svoje starosti Jurij Kostajev, posestnik in tesar v Pobrežju. N. v. m. p.

* **Gornja Polskava.** Dne 24. aprila je umrl tukajšnji mlinar in posestnik Anton Straser v 50. letu svoje starosti.

* **Slov. Bistrica.** Na zadnji tukajšnji živinski sejem se ni prignalo ne ene glave živine.

* **Marenberg.** Prihodnjo nedeljo, dne 30. aprila, po službi božji predpoldne, mesečni sestanek Dekliške in Mladeniške Zveze pri Sv. Janezu v društveni sobi. Pridite!

* **Sv. Florijan ob Boču.** Že devet mrličev imamo v tem mesecu. Pokopali smo Skrabl Marijo, učenko 2. razreda. Na Velikonočno nedeljo pa smo zagrebili vrlo ženo, katere mož je pri vojakih in ki zapušča tri mladoletne otroke: Marijo Jerič, p. d. Hofbauer iz Spodnjega Gradišča. Istotako gostilničarja in posestnika z. Karola Drevlak, ki je živel šele pol leta v srečnem zakonu in je podlegel sušici v griu v 41. letu svojega življenja.

Celje. Tovorni vlak, ki odhaja iz Celja proti Velenju ob 2 uri 19 minut popoldne, prevaža tudi osebe v vozovih 3. razreda, toda na postajah v Petrovčah, na Paki in v Pasjem se ne ustavi. Istotako prevaža tovorni vlak, ki vozi iz Velenja v Celje ob 8 uri 11 minut zvečer, tudi osebe v vozovih 3. razreda.

Mozirje. Prekrasna in veličastna je bila slovesnost, katere se je tukaj priredila ob priliki, ko se je na prijaznem gričku v neposredni bližini trga zasadil sadovnik v spomin našim tako hrabrim vojakom. Prepričani pač smemo biti, da bo ta tako domoljubna prireditev ostala pri tukajšnjih prebivalcih za vse čase v prav živem spominu. Takoj po slovesni sv. maši, katere je bila ob 8. uri zjutraj, so vzeli učenci, zastave in krasno okinčana drevesa ter so jih v slovesnem sprevodu nesli skozi trg na določeno mesto. Ker je bilo tudi vreme jako ugodno, se je tega spreveda udeležilo v prav obilnem številu tudi drugo občinstvo. Ko smo tako prišli na nekoliko vzvišeni griček, kojega lastnik je tukajšnji č. g. župnik, so se drevesa posadila na določena mesta. Po dovršeni saditvi je povzel besedo šolski vodja g. Fr. Praprotnik ter je v daljšem, jako navdušenem govoru razložil veliki pomen te lepe prireditve. Svojim tako junaki, ki so bili v prav živem spominu, v čast in slavo smo posadili ta drevesa ter smo jim tako postavili spomenik, ki bo še pozne rodove budil in krepil v ljubini do domovine in do presvitelega vladarja. Vsak pogled na ta drevesa bo vzbujal v nas in naših naslednjih spomin na te junake. In kadar bodo ta drevesa stala pred nami overčena s prekrasnim spomladanskim cvetenjem, takrat nas bodo vselej spominjala na tisti zmagovalni venec, s katerim so le-ti junaki

okrasili sebe, svoj dom in svojega vladarja. In kadar bodo ta drevesa stala pred nami obložena z obilnim božjim blagoslovom, takrat bodo v nas in naših potomci vzbujala spomin hvalečnosti še za veliko večji blagoslov, kojega so nam le-ti junaki priborili — namreč za slavo in mogočnost našega cesarstva, za srečo in blagor narodov, ki v tem cesarstvu prebivajo. Ob enem bodo pa tudi ta drevesa za vse čase v nas in naših poznih potomci vzbujala tisto gorečo ljubezen do domovine in tisto junaško voljo, katere je bila in bo vedno pripravljena za Avstrijo in njenega vladarja žrtvovati premoženje in življenje. Ta danes tukaj tako slovesno posajena drevesa bodo ohranila našim tako hrabrim sinovom za vse čase slavočasten spomin in bodo vedno tudi pravi kinc in kras tukajšnje okolice! Končno pa so učenci zapeli in prednašali več junaških pesmic. Tako smo tedaj proslavili naše tako hrabre junake in uverjeni smo, da spomin na nje pač nikdar izginil ne bo!

* **Brežice.** Č. kr. okrajno glavarstvo nam naznaja: Z ozirom na težavno dobavo neobhodno potrebnih živil in potreščin, kakor tudi na vedno naraščanje prodajne cene istih, je okrajno glavarstvo osnovalo „aprovizacijski urad“ (urad za preskrbo živil) č. kr. okrajnega glavarstva v Brežicah.

Dobova. Umrla je dne 23. aprila kmetica, vdova Ana Cvetković, rojena Vebler, vzgledna gospodinja, skrbna mati za dobro vzgojo šest svojih otrok, izmed teh je Franc nadsprevednik deželne železnice v Mostaru, Andrej uradnik v Novogradiški, Janez mizar v Clevelandu v Ameriki in Martin četovodja v Cmureku. Pokojna je bila nad 30 let cerkvena pevka, katere je s čistim glasom pri službi božji in pri procesijah povzdigovala pobožnost vernih v čast Bogu in v slavo Marije. Veseli in raduj se pobožna duša v angelskem koru — v raj!

* **Smarje pri Sevnici.** Oglasil se je že večkrat iz italijanskega ujetništva vojak Franc Senica. Dne 20. februarja je pisal dopisnico, na katero so se podpisali trije soujetniki: Franc Koprivšek, Lovrenc Kumer in Pepi Zagorčnik. Njih naslov je: Zona di Guerra, Ospedale de Campo Nr. 232. Italija. To v pojasnilo onim, ki od teh morda niso dobili še nobenega poročila.

* **Zupnijsko Sv. Lovrene** na Dravskem polju je dobil č. g. Ivan Zdravec, župnik pri Sv. Boltenu na Kogu.

Posojilnica v Mariboru (Naradni dom) sprejema prijave za četrtvo vojno posojilo.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 27. aprila. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 26. aprila.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Balkansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Na južno-zahodnem robu Doberdobske gorske planote je prišlo vnovič do hudih bojov. Izhodno od Sele se je sovražniku posrečilo udreti v večji frontni širokosti v našo postojanko. Ko je pa nato nameraval nadaljevati napad, so napravile naše čete protinapad, ga zapodile natrid in njegovih starih jarkov ter ga pregnale tudi iz teh v srditem bojnem metezu. Torej so tudi tukaj vse naše prvotne postojanke v naši oblasti. Ujetih je bilo 130 Italijanov. Artilerijski ogenj je na več točkah primorske bojne črte zelo živahen.

Na korošk bojni črti je bilo bojno delovanje slabše.

Na Kolodi Lani so naši težki možnarji nadaljevali ogenj. Delovanje sovražne artilerije je pojenjalo.

Na ozemlju Sugana so izpraznili Italijani vse svoje postojanke med Votoin Ronzegno in so se umaknili v Ronzegno. V teh postojankah se je našlo veliko vojnega gradiva.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Nemčija še ni odgovorila.

Nemški kancelar še ni odgovoril na ameriško poslanico. Dne 25. aprila se je dalje časa posvetoval z ameriškim poslanikom in se na to podal z načelnikom mornariškega štaba v glavni vojni stan.

Razburjenost v Ameriki.

Velik del severoameriškega prebivalstva, pred vsem Nemci, je zelo razburjen zaradi Wilsonovega nastopa proti Nemčiji. Prejšnji državni tajnik Bryan, ki je odločen nasprotnik vojske z Nemčijo, je prišel v Vašington, da upliva za mir.

V Ameriki pričakujejo, da bo Nemčija odgovorila proti koncu tega tedna.

Ameriška mornarica mobilizirana.

List „Daily Chronicle“ poroča iz Novega-Jorka: Vse ladjedelnice so za obiskovalce zaprte. Službojoči mornarji so mobilizirani in se oborožujejo. Izdalo se je povelje, da se mora z oboroževanjem ladij podvzati. Na krovih vseh nemških ladij v ameriških pristaniščih so nastavili civilne uradnike, da vodijo stražo.

Ameriška mornarica.

Ameriški konter-admiral Knight je v ameriški zbornici izjavil, da more ameriška mornarica nastopiti v trenutku le s polovico svojih ladij. Mornarici manjka vsaj 25.000 izvežbanega moštva.

Zakaj je Amerika za vojno.

Da je Amerika nastopila tako ostro proti Nemčiji, se različno razlaga. Nekateri mislijo, da je Wilson hotel pomagati Angliji, kjer se bje borba za splošno vojaško dolžnost. Gotovo je, da je ameriški nastop na razpoloženje za vojno pri Angležih dobro uplival. Drugi mislijo, da so na Wilsona uplivali ameriški izdelovalci vojnega gradiva. Za prevoze izdelanega gradiva so seveda napadi nemških podmorskih čolnov zelo neprijetni.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

Ker Francozi zahtevajo neprestano večjo udeležbo Angležev na bojiščih, se je odločilo angleško ministrstvo, da razširi vojno dolžnost tudi na oženjene. V kaki izmeri, o tem je ministrstvo v torek, dne 25. aprila, poročalo angleški državni zbornici v tajni seji.

Tajna seja angleške zbornice.

V tajni seji angleške zbornice dne 25. t. m. je ministrski predsednik Asquith izjavil, da se je ministrstvo glede vojaške dolžnosti zjedini na te točke: 1. Moštvo, ki je vpoklicano, bo moralo služiti do konca vojske; 2. naselbinske čete se bodo uporabljale za izpopolnitev angleških polkov; 3. oproščeni vojaški zavezanci bodo vpoklicani, ko poteče doba njihovega oproščanja; 4. 18letni mladeniči morajo pod orožje; 5. neoženjeni se bodo prisilili pod orožje, ako se da 27. maja ne zgosti 50.000 mož; 6. ako se po 27. maju ne oglasi vsak teden 15.000 mož, se bo jih s silo vpoklicalo; 7. s silo se bo postopalo, dokler ne bo število doseglo 200.000 mož. Oženjeni so se torej izvzeti.

Rusija ne zaupa Rumuniji.

„Reichspost“ poroča, da so Rusi začeli ob celi rumunski meji kopati strelske järke. Dela se z veliko naglico.

Nove ruske čete na Francoskem.

„Agence Havas“ javlja, da so dne 25. t. m. dosele s poštnim parnikom nove ruske čete v Marzeil.

Nemiri na Irskem.

V angleški spodnji zbornici je minister za Irsko, Birrel, dne 25. aprila naznanil, da so dne 24. aprila, to je na Velikonočni ponedeljek, v Dublinu na Irskem izbruhnili veliki nemiri. Poštno poslovanje je množica s silo zavzela. Brzojavna zveza se je prerazela. Tekom dneva je došlo vojaštvo, ki položaj popolnoma obvladuje. Kolikor je znano, je dosedaj izgubilo pri nemirih življenje 12 oseb, med temi 4 ali 5 vojakov.

* **Prihodnja petkova „Straža“** prinese obširni seznam padlih, ranjenih in ujetih naših domačih polkov.

* **Ure.** Opozarjamo na inserat „Ure“ od tveške Konrad v Mostu na Češkem, ki je ena največjih tveških vrnar na svetu. Naši citateli naj pišejo po cenik, kateri obsega 4000 podob in se dobi za 200. Naslov: H. Konrad, razpisaljalna ura, Most na Češkem št. 800.

* **Govoril so,** da je za nakup varnih in priporočljivih sredstev za namembni dobiček (do 30.000 K) sedaj že radi tega največje seje šas, ker dobi vsak naročnik v srednem skladu 4000 fraze kar popolnoma zastopi. — Opozarjamo na današnji tveški svet glas „Glasnik“ zastopstva v Ljubljani.